

Røða hjá Sirið Stenberg á ráðharrafundi í MR-NER, Keypmannahavn

Ærede kollegaer – kære nordiske venner, tak for muligheden for at deltage og for at dele vores erfaringer med Jer.

Der findes en fortælling på Færøerne, der siger, at da Gud var færdig med at skabe verden tørrede Skaberen sine hænder og fra hænderne faldt nogle rester ned i Nordatlanten, som blev til de 18 øer, vi i dag kender som Færøerne. Gud kiggede ned på det lille ørige, han havde skabt, og syntes øerne var så smukke, at han lovede at vaske dem med regn og tørre dem med blæst hver dag i al evighed.

Historien er en kærlig beskrivelse af den dobbelte betydning vejrforholdene på Færøerne har for færingerne. Klimaet og den barske natur er både en årsag til en umådelig frustration og på samme tid en fantastisk energigave. Det handler om øjet som ser.

Jeg er selv af den overbevisning, at Færøerne er i en unik situation og vi har fantastiske muligheder, fordi vi i ordets sande betydning er omringet af grønne energikilder, såsom vind, vand, tidevand, ja og solenergi i sommerens lange dage og lyse nætter.

Den nye regering har sat sig ambitiøse mål, så Færøerne med tiden bliver helt selvforsynede med vedvarende energi. Konkret arbejder vi med følgende målsætninger:

- Vi har sat som mål, at det færøske elnet fra 2030 skal være 100 % forsynet af vedvarende energi.
- Indenfor de næste 10 år sigter vi således på, at mindst halvdelen af alle bygninger og boliger skal opvarmes med grøn energi.
- Al offentligt nybyggeri skal opvarmes med grøn energi samtidig som energiforbruget for de ældre bygninger offentlige skal omlægges til en mere grøn profil
- Gennem støtteordninger og en fleksibel afgiftspolitik ønsker vi at tilskynde den færøske familie og færøsk erhverv at vælge den grønne løsning i energiforbruget.

Regeringens mål er ambitiøse, men realistiske. De sidste år har bevidst, at hvor der er vilje er der vej og der ligger et stort potentiale for at blive mindre afhængig af fossile brændstoffer.

Den færøske satsning på vindenergi sammen med en voksende elektrificering af opvarmning og energirenovering af bygninger, samt en holdningsændring i befolkningen, har de sidste år betydet, at olieimporten samlet set er reduceret med knapt 20.000 ton olie pr. år – svarende til knapt 10 procent af den samlede import af olie.

Det færøske elselskab SEV fik ved dette års Nordisk Råds natur- og miljøpris for sin satsning på vindenergi. Bedømmelseskomiteen begrundede afgørelsen i det færøske elselskabs ambitiøse mål og innovative tiltag for at omlægge elproduktionen til vedvarende energikilder.

Bedømmelseskomiteen understregede desuden, at arbejdet ikke kun var af betydning for indfasningen af fornybar energi på Færøerne, men også er interessant i europæisk sammenhæng.

Men overgangen til bæredygtig energi er ikke kun en elforsynings udfordring - det er en samfundsmæssig udfordring og kræver alles samarbejde. Det kræver innovative løsninger, holdningsændring og ikke mindst mod.

På trods af reduktionen af fossile brændstof, så udgør den grønne energi kun 10 procent af det samlede energiforbrug. Den resterende energiforbrug er sort – kulsort. Samtidig er olieforbruget højt, hvilket tilsammen betyder, at udslippet af CO₂ pr. capita – 14 ton CO₂/person/år - er højt i forhold til andre europæiske lande.

Som et land bestående af 18 forblæste øer ude i Atlanten og som fiskerination er vi i en særlig situation. Vores fiskeriflåde, som beriger os på så mange måder, har, og vil også i fremtiden, have påvirkning på det samlede udslip. Her handler det i den nærmeste fremtid om at effektivisere og spare på olieforbruget og på sigt at håbe på at biofuel og andre energikilder kommer til at erstatte den fossile olie.

Sammenlagt kan man sige at vi bevæger os i rigtig retning med hensyn til elektrificeringen, men har større udfordringer i industrien og indenfor transport. Det er netop samme problematik, som de andre nordiske lande har, og som blev godt belyst i formiddags av Hans Jørgen Koch fra Nordisk Energiforskning. Og hos er det lettere at finde gode løsninger for transporten på land grundet det relativ korte afstand, der er mellem byerne, hvorimod transporten sø- og luftvejs er en større udfordring qua vores geografiske placering

Endvidere tilskynder klimaet på Færøerne ikke just til et mindre varmekonsum i hjemmet.

Omkring halvdelen af det samlede olieforbruget går til opvarmning, strømproduktion og transport. Det er på disse områder potentialet om en total reduktion ligger.

Men der er brug for at få accelereret den udvikling, som allerede har været i gang de senere år. Med yderligere store investeringer i en stadig elektrificering af forbruget, i vindmøller og i "energy storage". Det er vigtigt at disse to indsatsområder – at udbygge flere vedvarende energikilder og elektrificeringen – går hånd i hånd. Solenergi kan måske også bidrage til elproduktionen.

Solpaneler bliver billigere og bedre, og selv om Færøerne ikke er Grand Canaria, så kan solenergi give et bidrag om sommeren, hvor der ikke er så meget vind og regn.

På den måde tager vi store skridt på den grønne sti. Den stadig grønnere og mere CO₂-fattige el er den mest effektive måde at nedbringe udslippet af skadelige drivhusgasser fra vores energiforbrug på.

Endvidere skal vi med en målrettet energipolitik hjælpe færingerne med at træffe valget om at isolere deres boliger bedre og ikke mindst at omlægge fra olieforbrug til vedvarende energi og varmepumper. Med de rette tiltag og den rette dosering af pisk og guleroed er det muligt at halvere importen af fossilt brændstof de næste 10 til 20 år.

Vi behandler for tiden et lovforslag i lagtinget om at fritage husholdninger for moms i forbindelse med omlægning til grøn energi. Forslaget fik positiv modtagelse og der er tanker om en evt. udvidelse til momsfrigørelse på el-biler også. Bliwer forslaget vedtaget kan forventes at give et betydeligt skub i den grønne retning.

Der findes der også et stort potentiale en grøn omstilling indenfor transportmidler. Færøerne er et lille land og selvom infrastrukturen er god, så er det samlede vejnet begrænset. Derfor er det begrænset hvor lange strækninger bilen behøver at køre imellem hver påfyldning. Så vi har positive forventninger til el-biler for de kommende år.

Som en del af verden og som en del af Norden, kæmper Færøerne med de samme energimæssige og klimamæssige udfordringer som resten af kloden. Men det er som i det gamle kineske ordsprog:

Når forandringens vinde blæser, findes der to typer mennesker: Dem der bygger læhegn, og dem der bygger vindmøller.

På Færøerne har vi valgt at bygge vindmøller.

Tak for ordet!